

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Сержанов В.В.

“20” 06 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Рівень вищої перший (бакалаврський)
освіти

Галузь знань **05 Соціальні і поведінкові науки**

Спеціальність **051 Економіка**

Освітня програма **Економіка підприємства**

Статус дисципліни **обов'язкова**

Мова навчання **українська**

Робоча програма з навальної дисципліни «**Міжнародна економіка**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні і поведінкові науки** спеціальності **051 Економіка** освітньої програми **Економіка підприємства**

Розробник: к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва і торгівлі Гапак Н.М.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва і торгівлі

Протокол №13 від 19.06.2025 р.

Завідувач кафедри

Молнар О.С.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол №11 від 20.06.2025 р.

Голова науково-методичної комісії

Шуліко А.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	3	4
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	6	5
	Лекції:	
	38	14
	Практичні (семінарські):	
	36	8
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усне опитування	Самостійна робота:	
	76	132
	Індивідуальна робота:	
	-	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань з міжнародної економіки, умов, форм, методів і основного інструментарію міжнародної економічної діяльності.

Завдання вивчення курсу спрямовані на формування у студентів знань щодо: визначення сутності міжнародної економіки, її значення та еволюції формування; вивчення проблем міжнародної економіки як частини теорії ринкової економіки, що вивчає закономірності міждержавного руху товарів і чинників виробництва, особливості взаємодії національних економік та світового господарства в цілому, їх функціонування та регулювання в умовах глобалізації фінансових ринків; уміння творчо аналізувати стан системи світогосподарських відносин, визначати проблеми і тенденції їх розвитку; використовувати одержані знання як в Україні, так і за її межами, виходячи з цілей її інтеграції в сучасну систему світогосподарських зв'язків.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця

у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» є опанування навчальних дисциплін освітньої програми за такими основними навчальними компонентами (ОК):

- 1.2.2 - історія економіки та економічної думки,
- 1.1.9 - політекономія,
- 1.2.4 - регіональна економіка,
- 1.1.12 - макроекономіка
- 1.1.13 - мікроекономіка,
- 1.1.10 - економіко-математичні методи та моделі,
- 1.2.5 - статистика,
- 1.2.7 - гроші і кредит,
- 1.2.6 – маркетинг
- 1.2.9 – менеджмент

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» підготовки бакалавра галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	ПРН 9
Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки	ПРН 16
Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	ПРН 21
Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення	ПРН 23
Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей	ПРН 24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Міжнародна економіка»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Усвідомлювати основні особливості сучасної світової економіки, її інституційної структури, напрямів видів та інструментів зовнішньоекономічної політики держави.	ПРН 9
Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки Робити обґрунтовані висновки щодо стану економіки певної країни, резервів та перспектив її розвитку; аналізувати і оцінювати показники ефективності економіки країн	ПРН 16
Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економіки країн, міжнародних інтеграційних утворень, світових фінансових інституцій, транснаціональних корпорацій, а також особливостей їх поведінки.	ПРН 21
Показувати навички самостійної роботи при дослідженні ключових характеристик економіки країн, міжнародних інтеграційних утворень, світових фінансових інституцій, транснаціональних корпорацій, демонструвати критичне і креативне мислення при побудові причинно-наслідкових зв'язків процесів в міжнародній економіці.	ПРН 23
Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей, розуміти і враховувати релігійно-культурні відмінності в різних частинах світу, що впливають та визначають особливості міжнародного бізнесу, міжнародної економіки.	ПРН 24

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- активність студента в дискусії;
- експрес-опитування;
- виконані практичні, творчі роботи;
- робота на практичних заняттях, зроблені доповіді, презентації;
- виконання індивідуальних та групових завдань самостійної роботи; - виконання тестових завдань, а також модульних контрольних робіт; - іспит.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані тести, теоретичні та практичні завдання.

Методи контролю

Концепція організації навчального процесу в Ужгородському національному університеті розроблена на основі «Тимчасового положення МОН України про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців».

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитномодульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного (проміжного), підсумкового (семестрового) контролю.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні та письмові відповіді на семінарських та практичних заняттях, вирішення практичних ситуацій, експрес-опитування, оцінка дослідницьких робіт/презентацій.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота. Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит.

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Курс складається з двох змістовних модулів, які містять лекції, семінарські заняття та самостійну роботу студентів. Лекційне, семінарське та самостійне опрацювання матеріалу завершується рейтинговим контролем рівня знань. Оцінка успішності знань студентів здійснюється у двох формах: поточний контроль (семінарські заняття, дослідницькі завдання, поточне тестування), модульний контроль і підсумковий контроль (екзамен).

Загальна сума балів – 100 для кожного змістовного модуля (із них: модульна контрольна робота – 40, семінарські заняття, в тому числі демонстрування і обговорення самостійних дослідницьких завдань - 60 балів).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
--	-----------------------------------	-------------

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
10	10	5	5	10	10	10		

T1, T2, T3, T4... - теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	40	100
10	10	10	15	15		

T8, T9, T10... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Експресопитування	4	20	4	20
Самостійні роботи на 5 хв з короткими відкритими питаннями	4	20	4	20
Презентація. Командний проект	2	20	2	20
Модульна контрольна робота	1	40	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової роботи, який оцінюється у межах від 1 до 40 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань (20 балів, 2 по 10 балів) та 10 коротких тестових відкритих питань (20 балів, по 2 бали за 1 питання).

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Поточне тестування та самостійна робота		Сума
Модуль 1	Модуль 2	100
100	100	100

Протягом семестру студенти вивчають 2 модулі з дисципліни. Після виконання кожного модуля (лекції, практичні заняття) здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи. Студенти, які не відвідували лекції або не в повному обсязі виконали завдання для самостійної роботи, до поточного контролю за змістовим модулем не допускаються.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюється за 100-бальною системою за 1 модуль.

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі здобувачі, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – здобувачі, які отримали не менше 35 балів. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати МКР та поточного контролю під час практичних, самостійної роботи.

Студент, який в результаті поточного оцінювання та підсумкового контролю за модулі (середній бал за два модулі) отримав більше 60 балів, має право не складати екзамен з дисципліни. У разі отримання позитивної підсумкової оцінки за модуль студент має також право відмовитися від складання екзамену. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що студент хоче поліпшити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він має складати екзамен.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за модулі отримав менше 60 балів, зобов'язаний складати екзамен з дисципліни. У разі, якщо відповіді студента під час екзамену оцінені менше, ніж у 60 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку. При цьому результати поточного контролю не враховуються. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за такою шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Згідно положення, знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

* оцінку **«відмінно» (90-100 балів, А)** заслуговує студент, який:

- ✓ всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- ✓ вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння;
- ✓ засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- ✓ вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- ✓ самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

* оцінку **«добре» (82-89 балів, В)** – заслуговує студент, який:

- ✓ повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- ✓ має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем економічного спрямування;
- ✓ під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

* оцінку **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує студент, який:

- ✓ в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- ✓ вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- ✓ опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

* оцінку **«задовільно» (64-73 бали, D)** – заслуговує студент, який:

- ✓ знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- ✓ виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;;
- ✓ допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

* оцінку **«задовільно» (60-63 бали, E)** – заслуговує студент, який:

- ✓ володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

* оцінка **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** – виставляється студенту, який:

- ✓ виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

* оцінка **«незадовільно» (35 балів, F)** – виставляється студенту, який:

- ✓ володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- ✓ допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- ✓ не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Повторне складання іспиту допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює завідувач кафедри. Вона оцінює знання студентів по 100-бальній системі. Комісійна оцінка є остаточною. 90-100 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичні питання, правильно відповіли на відкриті тестові питання. 82-89 бали отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичні питання, однак не повно і допустили деякі неточності, або ж допустилися кількох помилок при виконанні тестових питань. 74-81 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питань, але розкрили їх не повністю, допустивши деякі незначні помилки, або допустили незначні помилки у тестових завданнях чи виконали його лише на 75%. 64-73 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питань, розкривши їх лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання, а також частково (на понад 60%) зробили тестові завдання. 60-63 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питань, недостатньо або поверхово розкривши більшість їх окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми, або частково (на понад 60%) зробили тестове завдання. 0-59 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питань, допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання, або ж не змогли вирішити тестове завдання хоча б на 60%.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості і моделі сучасних міжнародних економічних відносин та міжнародна торгівля товарами і послугами Тема 1. Міжнародна економічна система

Сутність міжнародних економічних відносин (МЕВ). Історія формування МЕВ. Особливості розвитку сучасних МЕВ. Характерні ознаки світового господарства. Форми сучасних МЕВ. Матеріальний зміст, структура та суб'єкти міжнародної економіки. Основні закони розвитку міжнародної економіки: закони інтернаціональної вартості, міжнародної конкуренції, нерівномірності економічного розвитку, попиту і пропозиції, накопичення і відповідності продуктивних сил характерові МЕВ. Економічні закономірності розвитку міжнародної економіки: підвищення рівня усупільнення виробництва, залучення національних економік у світогосподарські зв'язки, зближення національних господарств, гармонізація рівнів і динамізм економічного розвитку національних господарств. Роль міжнародних економічних відносин у вирішенні економічних проблем світового господарства. Класифікація країн в міжнародній економіці.

Тема 2. Моделі розвитку міжнародних економічних відносин

Суть, фактори розвитку і основні тенденції міжнародного поділу праці. Проблеми участі України у міжнародному поділі праці. Теорії міжнародної торгівлі: меркантилістська та

неомеркантилістська теорії. Теорії абсолютних і порівняльних переваг. Модель Хекшера - Оліна – Самуельсона. Парадокс В. Леонтьєва. Альтернативні теорії міжнародної торгівлі. Теорія “Міжнародної конкурентоздатності націй” американського дослідника М. Портера. Теорія життєвого циклу продукції Р. Вернона, теорія економії на масштабах виробництва. Теорія представницького попиту С. Ліндера.

Тема 3. Міжнародна торгівля

Суть і значення міжнародної торгівлі та її основні показники. Динаміка і тенденції міжнародної торгівлі та її територіальний аспект структури. Специфічні риси міжнародної торгівлі та основні види зовнішньоторговельних операцій. Структура міжнародної торгівлі за групами та видами продукції. Структура міжнародної торгівлі за товарними формами та за рівнем торгівельних потоків. Розвиток конкурентоспроможності експорту у світовій системі торгівлі. Україна на світовому ринку товарів і послуг. Зовнішньоторговельні зв'язки України.

Тема 4. Міжнародна торгівельна політика

Типи міжнародної торгівельної політики: політика вільної торгівлі і політика протекціонізму. Тенденції розвитку міжнародної торгівельної політики. Проблеми орієнтації торгівельної політики країн, що розвиваються. Торгівельна політика країн з перехідною економікою. Особливості неопротекціоністської політики. Державне регулювання міжнародної торгівлі. Митно-тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. Протекціоністські елементи торгівельної політики. Економічні наслідки протекціоністської політики. Економічні інститути, що регулюють міжнародну торгівельну політику.

Тема 5. Міжнародний рух капіталу

Сутність і форми міжнародного руху капіталу. Тенденції на світовому ринку капіталів та їх вплив на інвестиційну діяльність в Україні. Сутність і причини прямих іноземних інвестицій, їх форми і наслідки впровадження. Роль прямих іноземних інвестицій в економіці України. Економічні ефекти прямих закордонних інвестицій. Нагромадження капіталу як фактор конкурентоспроможності економіки. Міжнародні портфельні інвестиції. Міжнародний кредит, його основні форми та інституціональна структура міжнародного кредитування. Світова криза заборгованості. Проблеми зовнішньої заборгованості України. Напрями вдосконалення боргової політики держави.

Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили

Сутність і основні види міжнародної міграції робочої сили. Головні причини та сучасні риси міжнародної трудової міграції. Мотивація населення України до міжнародної трудової міграції. Сучасні центри притягання робочої сили. Основні світові ринки і експортери робочої сили. Інтернаціональна вартість робочої сили та її основні елементи. Позитивні і негативні наслідки міжнародної міграції робочої сили. Проблеми трудової міграції та шляхи їх вирішення. Державне і міжнародне (наддержавне) регулювання міграційних процесів. Економічний ефект міжнародної міграції робочої сили. Україна у світових міграційних процесах.

Тема 7. Міжнародна передача технологій

Поняття та економічна роль у світовій економіці міжнародної передачі технологій. Фактори, які зумовлюють особливе місце міжнародної передачі технологій в сучасній системі міжнародної економіки. Теоретичні основи аналізу міжнародної передачі технологій. Міжнародний ринок технологій: особливості та тенденції розвитку. Особливості міжнародного технологічного розвитку в сучасних умовах. Форми міжнародної передачі технологій. Міжнародне технічне сприяння та регулювання ринку технологій. Україна в системі міжнародної передачі технологій.

Змістовий модуль 2. Світова фінансова система і міжнародні розрахунки. Міжнародний кредит та міжнародна економічна інтеграція

Тема 8. Світова валютно-фінансова система та принципи її функціонування

Сутність понять “валютні відносини” та “світова валютна система”. Валюта, валютний курс та види валютних курсів. Валютний паритет і конвертованість валюти. Теорія паритету купівельної спроможності та її значення. Фактори, що впливають на валютний курс та прогнозування валютного курсу. Національна валютна система. Еволюція світової валютної системи. Система золотого стандарту та система золотовалютного стандарту. Бреттон-Вудська та Ямайська валютні системи. Європейська валютна система. Світовий банк, МВФ, Банк міжнародних розрахунків, ЄБРР, Європейський інвестиційний банк, Європейський центральний банк та Система європейських центральних банків. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями.

Тема 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс

Сутність міжнародних розрахунків та основні валютні операції і валютний арбітраж. Основні форми міжнародних розрахунків. Платіжний баланс, його структура та методологія складання. Фактори, що впливають на стан платіжного балансу, та регулювання балансу. Методи врівноваження платіжного балансу. Балансування статей платіжного балансу. Конвертованість національної валюти. Платіжний баланс України: характеристика сучасного стану.

Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція

Поняття, головні передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції. Економічна інтеграція і характеристика її основних факторів. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. Форми міжнародної економічної інтеграції, особливості та характерні риси. Вплив факторів світового розвитку на міжнародну економічну інтеграцію. Мікро- і макроінтеграція. Горизонтальна і вертикальна мікроінтеграція. Економічний регіоналізм. Економічні наслідки міжнародної інтеграції країн. Стратегії розвитку національних економік за поглиблення міжнародних інтеграційних процесів.

Тема 11. Міжнародна регіональна інтеграція

Європейський Союз як найбільш розвинута форма інтеграції та перспективи його подальшого розвитку. Просторовий розвиток ЄС: сучасні протиріччя та перспективи вирішення. Потенціал і особливості загальноєвропейської економічної інтеграції. Північноамериканська економічна інтеграція. НАФТА і розвиток економічної інтеграції в Північній Америці. США у світових інтеграційних процесах. Специфіка латиноамериканських інтеграційних процесів. Інтеграційні зусилля арабських країн. Потенціал і особливості регіональної інтеграції країн Азії. Економічні взаємозв'язки африканських країн.

Тема 12. Інтеграція України в сучасну світогосподарську систему

Об'єктивна необхідність інтеграції України в сучасну міжнародну економічну систему. Інтеграційні пріоритети зовнішньоекономічної діяльності України. Інтеграція України у світову економіку. Створення економічних союзів за участю України. Стратегічні напрями міжнародної інтеграції України. Асоціація України з ЄС, повна і всеосяжна зона вільної торгівлі Україна-ЄС, зона вільної торгівлі України з Канадою.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Форма навчання: денна						Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		лекції	практ. (сем.)	лаб. ор.	інд. роб	сам.р обота		лекції	практ. (сем.)	лабор.	інд. роб.	сам. роб.
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Особливості і моделі сучасних міжнародних економічних відносин												
Тема 1. Міжнародна економічна система	9	2	2	-	-	5	11	2	-	-	-	9
Тема 2. Моделі розвитку міжнародних економічних відносин	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Міжнародна торгівля	9	2	2	-	-	5	11	2	-	-	-	9
Тема 4. Міжнародна торгівельна політика	9	2	2	-	-	5	11	2	-	-	-	9

Тема 5. Міжнародний рух капіталу	14	4	4	-	-	6	11	-	2	-	-	9
Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили	12	4	2	-	-	6	11	-	2	-	-	9
Тема 7. Міжнародна передача технологій	12	4	2	-	-	6	11	2	-	-	-	9
Модульна контрольна робота	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модуль	76	20	18	-	-	38	76	8	4	-	-	64
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Світова фінансова система і міжнародні розрахунки. Міжнародний кредит та міжнародна економічна інтеграція												
Тема 8. Світова валютно-фінансова система та принципи її функціонування	16	4	4	-	-	8	15	2	-	-	-	13
Тема 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс	12	2	2	-	-	8	13	2	-	-	-	11
Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція	15	4	4	-	-	7	16	2	-	-	-	14
Тема 11. Міжнародна регіональна інтеграція	15	4	4	-	-	7	15	-	2	-	-	13
Тема 12. Інтеграція України в сучасну світогосподарську систему	14	4	2	-	-	8	15	-	2	-	-	13
Модульна контрольна робота	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модуль	74	18	18	-	-	38	74	6	4	-	-	64
Разом за семестр	150	38	36	-	-	76	150	14	8	-	-	128

6.3. Теми семінарських (практичних) занять (денне навчання)

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Міжнародна економічна система	2	
2	Тема 2. Моделі розвитку міжнародних економічних відносин	2	
3	Тема 3. Міжнародна торгівля	2	
4	Тема 4. Міжнародна торгівельна політика	2	
5	Тема 5. Міжнародний рух капіталу	4	2
6	Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили	2	2
7	Тема 7. Міжнародна передача технологій	2	
8	Модульна к.р. №1	2	

9	Тема 8. Світова валютно-фінансова система та принципи її функціонування	4	
10	Тема 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс	2	
11	Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція	4	
12	Тема 11. Міжнародна регіональна інтеграція	4	2
13	Тема 12. Інтеграція України в сучасну світогосподарську систему	2	2
14	Модульна к.р. №2	2	
Разом		36	8

6.4 Самостійна робота

№	Тема	К-сть годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Характерні ознаки світового господарства.	5	9
2	Тема 2. Проблеми участі України у міжнародному поділі праці.	5	10
3	Тема 3. Україна на світовому ринку товарів і послуг.	5	9
4	Тема 4. Особливості неопротекціоністської політики.	5	9
5	Тема 5. Роль прямих іноземних інвестицій в економіці України.	6	9
6	Тема 6. Україна у світових міграційних процесах.	6	9
7	Тема 7. Україна в системі міжнародної передачі технологій.	6	9
8	Тема 8. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями	8	13
9	Тема 9. Платіжний баланс України: характеристика сучасного стану.	8	11
12	Тема 10. Стратегії розвитку національних економік за поглиблення міжнародних інтеграційних процесів.	7	14
13	Тема 11. Потенціал і особливості загальноєвропейської економічної інтеграції.	7	13
14	Тема 12. Стратегічні напрями міжнародної інтеграції України.	8	13
Разом		76	128

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: проектор.

Обладнання: ноутбук, нетбук.

Програмне забезпечення: Windows, Power Point.

Методичне забезпечення дисципліни також узагальнене в системі управління навчанням (Moodle).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гуткевич С. О. Міжнародна економіка : підручник / С. О. Гуткевич, М. Д. Корінько, Ю. М. Сафонов. 3-е вид., переробл. та доп. – Харків : Діса Плюс, 2021. 428 с.
2. Міжнародна економіка: навч. посіб. / За ред. Г.Е.Гронтковської / Г.Е.Гронтковська, О.І.Ряба, А.М.Венцурик, О.І.Красновська. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 384с.

3. Білоцерківець В.В. Міжнародна економіка: підручник /За ред. А.О.Задої, В.М.Тарасевича / В.В.Білоцерківець, О.О.Завгородня, В.К.Лебедева та ін. К.: ЦУЛ, 2012. 416с. 4. Кібік О. М. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. Одеса : НУ "ОЮА", 2020. 85 с.
5. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Золотарьова О.В. та ін. Сучасна міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Дніпро: ПБП «Економіка», 2019. 386с.
6. Міжнародна економіка: Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. / За ред. проф. А.М. Поручника. К.: КНЕУ, 2015. 160 с.
7. Міжнародна економіка: підручник / В.Г. Герасимчук, С. В. Войтко та ін. Київ: КПІ ім. І.Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2024. 532 с.
8. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, О.В. Гончаренко та ін. ; за ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. Київ : Київ. нац. торг.екон. Ун-т, 2021. 704 с.
9. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях [текст] підруч. / Ю. Г. Козак. К.: Центр учбової літератури, 2017. 228 с.
10. Світова економіка: Підручник / А.С.Філіпченко, В.С.Будкін, О.І.Рогач та ін. К.: Либідь, 2007. 640 с. 11. Сучасна міжнародна економіка : підручник / В. В. Білоцерківець, О. О. Завгородня, О. В. Летуча та ін.; за ред. В. М. Тарасевича. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. 386 с.
12. Патица Н. І. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / Патица Н.І., Мартинюк О.В., Кучеренко Д. Г. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 560 с.
13. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / Ю.Г. Козак, Є. В. Савельєв [та ін.]. 6-е вид., перероб. та доп./ ред. Ю.Г. Козак. Київ: ЦУЛ, 2019. 292 с

Допоміжна література

1. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навчально-практичний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 194 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / Ю.Г. Козак, Є. В. Савельєв [та ін.]. 6-е вид., перероб. та доп./ ред. Ю.Г. Козак. Київ: ЦУЛ, 2019. 292 с.
3. Кібік О. М. Міжнародна економіка : навч.-метод. посіб. / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 85 с.
4. Ковальчук В.М. Світова економіка: її історія та дослідники [текст] навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2014. 632с.
5. Орехова Т. В. Міжнародний бізнес: навч. посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 425 с. 6. Оцінка інтеграції України до європейського економічного простору : монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О. О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2021. 493 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Національна бібліотека ім. І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Інформаційні матеріали Антимонопольного комітету України. Антимонопольний комітет України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/140292>

4. Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Європейським Союзом про участь України в програмі ЄС «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME) (2014-2020)» [Електронний ресурс]: Закон України No1904-VIII від 22 лютого 2017р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1904-19>
5. Щорічні аналітичні підсумки і прогнози. Центр Розумкова: [веб-сайт]. URL: <http://www.razumkov.org.ua/vydannia/shchorichni-analitychni-pidsumky-i-prohnozy>
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfint.gov.ua>
8. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org.ru>
9. Сайт МВФ. URL: <https://www.imf.org/en/About>